posted by Willant on 28. júl 2013 - 19:34
28.07.2013 - posledná úprava článku.

A Szulejmán tábla esztergomban nem török alkotás? **[1]**

A viziváros falában a rondella közelében egy elfalazott bejárati ajtó fölött kőbe karcolt arab-betűs felirat látható. ***(32)*** A felirat már régebben is ismeretes volt és elsőnek Goldziher értelmezte.***(33)*** A kapuról, amely fölött van, azt tartja a hagyomány, hogy 1543. augusztus 8-án itt hatolt be a városba először a szultán serege. A felirat teljesnek látszik és mindössze két sorból áll. Az első sora aránylag jól olvasható, a második majdnem olvashatatlan.

A szultán Sulejmán sultán.

السلطان سليمان سلطان (١)

.....Khán .....

[2]A Szulejmán táblát a hazai török feliratos emlékeinkkel egybevetve az az érzésünk, hogy az nem török alkotás. E feltevést több meggondolás is alátámasztani látszik. Ha ezt az emléktáblát valóban a várost elfoglaló Szulejmán szultán állíttatta, úgy annak feltétlenül gondosan vésettnek kellett volna lennie. Ezt a gondosságot tapasztaljuk valamennyi török feliratos kőemlékünknél. Bár a tábla eléggé időtálló kőből készült, mégis eltér az e eélra leggyakrabban használt hazai vörösmárványtól. A szöveg olvashatatlansága sem a tábla kopottságából ered, hanem a felirat készítőjének írástudatlanságából. Az arab betűk írásánál bármeny-nyire is törekedtek annak dekoratív hatására, az sohasem ment az olvashatóság rovására. A jelen esetben azonban az alsó sor a szó

kivételével teljesen értelmetlen és csupán dekoratív hatást keltő.

A valamely eseményt megörökítő török emléktáblákról sohasem hiányzik az évszám vagy chronostidhon, de ennek nyoma sem látható a Szulejmán táblán.
A XVI1—XVII. sz. folyamán Esztergomban járt nyugati és keleti utazók egyike sem tesz említést a városfal kapuja felett elhelyezett emléktábláról. Ha ebben az időben a felirat már mai helyén lett volna, úgy Evlia Cselebi, kitől a magyarországi török városok gondos és körültekintő leírását ismerjük, bizonyára említené.

Az emléktáblát befoglaló falszakasz, de különösen az alatta levő kapu boltívének

[3]részletesebb tanulmányozása során arra a következtetésre jutunk, hogy az ív a török idők után készült. Téglaméretei alapján nem középkori és nem török építmény. Az itt használt nagyméretű és mind a töröknél, mind a középkorinál jóval nagyobb téglákat csak a XVIII. sz. folyamán kezdték használni.
Végezetül a következőket állapíthatjuk meg: a tárgyalt Szulejmán tábla valószínűleg nem török eredetű. Betűtípusa olyan, mint annak az írása, aki csak jól-rosszul rajzolja az általa nem értett szöveget. Lehetséges, hogy valamely eredeti török emléktábláról készült, de hibásan másolt XVIII. sz.-i készítmény.

Gerő Győző

32. A téglalap alakú kőtábla két vége legömbölyített. Legnagyobb szélessége 1,35, magassága 0,50 m. Berényi Zsigmond utca 20. sz. épület dunai oldalán.
33. Arch. Ért. 1898. I j folyam XVIII. k. 288. old.

Adresa zdroja (modified on 28.07.2013 - 23:42):http://sturovo.com/drupal/28-07-2013/362/historia/szulejman-tabla-esztergomban-nem-torok-alkotas

Odkazy
[1] http://sturovo.com/drupal/28-07-2013/362/historia/szulejman-tabla-esztergomban-nem-torok-alkotas [2] http://sturovo.com/drupal/sites/default/files/turecky_dom2.JPG [3] http://sturovo.com/drupal/sites/default/files/Toroktabla.jpg